

Miljömärkning för
logianläggningar och restaurang

Lokala kriterier för Åland

CAMPING

Camping & stugor

2016-2020

Välkommen!

Green Key är en miljömärkning som kan tilldelas logianläggningar och restauranger. Green Key startade i Danmark 1994 och är en del av miljöutbildningsparaplyet Foundation for Environmental Education. På Åland administrerar Ålands Natur & Miljö, Visit Åland och Ålands Näringsliv miljömärkningen.

Så här ansöker du

För att bli belönad med Green Key måste ett antal krav uppfyllas. Kraven är utformade som kriterier och dessa indelas i två kategorier; obligatoriska och *poängkriterier (P)*. De obligatoriska kriterierna ska vara uppfyllda när den första ansökan för certifiering lämnas in. För varje år som går ska anläggningen sedan uppfylla alla obligatoriska kriterier och ett visst antal poängkriterier.

År	Antal poängkriterier	Antal poängkriterier uppfyllda
1	2 kriterium	
2	5 kriterier	
3	7 kriterier	
4	10 kriterier	
5	13 kriterier	
6	16 kriterier	
7 +	19 kriterier	

Kontaktuppgifter till Green Key Åland

Kontaktperson: Emma Lundberg

Post- och besöksadress: Ålands Natur och Miljö, Simonsgränd, 22100 Mariehamn

Telefon: 0457 344 9901

Webbplats: <http://www.natur.ax/green-key-0>

E-post: emma@natur.ax

Kontaktuppgifter

Logianläggningens namn	
Adress	
Postnummer	
Postort	
Telefon	
Webbadress	
E-post	
Namn, miljöansvarig	
Telefon, miljöansvarig	
E-post, miljöansvarig	
Namn, verksamhetsansvarig	
Telefon, verksamhetsansvarig	
E-post, verksamhetsansvarig	
Kort beskrivning av anläggningen (som presenteras på Green Keys hemsida)	
Antal rum	
Antal gästnätter/år	
Antal gästbäddar	
Antal anställda	

1.	MILJÖLEDNING		Ej relevant, orsak	Beskrivning
1.1	Anläggningen följer de internationella, nationella och lokala lagarna som rör anläggningens verksamhet. Anläggningen har kunskap om och håller sig uppdaterad kring lagarna.	☐		Exempelvis lagar om miljö, hälsa, säkerhet, arbetsförhållanden, tillgänglighet och kvalitet, som: - Anläggningen är tillgänglig för människor med särskilda behov - Anläggningen strävar efter jämställdhet och jämlikhet vid rekrytering och tillsättande av ledande positioner inom företaget - Aktiviteter (inklusive pool och spa) följer den standard som lagen kräver gällande vattenkvalitet, hälsa och säkerhet - Kylar och kylsystem med CFC eller HCFC används inte - Värmerör är isolerade - Tobakslagen
1.2	Ledningen är involverad och har utsett en miljöansvarig från personalen. Den miljöansvariga fungerar som kontaktperson för Green Key.	☐		Fyll i under kontaktuppgifter.
1.3	Verksamheten har en hållbarhetspolicy som de presenterar i ansökan.	☐		Dokument bifogas i ansökan. Policyn inkluderar exempelvis miljö, hälsa, säkerhet, arbetsförhållanden, tillgänglighet och kvalitet. Dokument bifogas i ansökan.
1.4	Verksamheten har framställt en handlingsplan med miljömål och jobbar aktivt för förbättring.	☐		Dokument bifogas i ansökan.
1.5	All dokumentation som rör Green Key sparas i en mapp som finns tillgänglig för kontrollanten vid besök.	☐		Kan vara elektronisk eller fysisk.
1.6	Miljöansvarige ser årligen över Green Keys kriterier och ansvarar för att uppdatera miljöpärmen vid behov.	☐		Miljöpärmen är tillgänglig vid besök av kontrollant.
1.7	Verksamhetens områden är inte förorenade eller orsakar en fara för gästernas säkert och hälsa.	☐		Verksamheten har tillräckligt med behållare för sopor på området, om byggen eller reparationer pågår som gör

				området osäkert är detta tydligt utmärkt osv.
1.8	Anläggningen har ett aktivt samarbete med en eller flera regelbundna samarbetsparter/leverantörer.	☐		Anläggningen för dialog med samarbetsparten/leverantören om hållbarhetsarbete minst en gång per år.
	POÄNGKRITERIER			
1.9	<i>(P). Anläggningen mäter sina utsläpp av ekologiska fotavtryck genom att använda sig av ett erkänt mätningssverktyg för beräkning av växthusgaser.</i>	☐		<i>Information om verktyget och mätningen sparas i miljöpärmerna.</i>
1.10	<i>(P). Anläggningen är en delaktig i Sitoumus2050 överenskommelsen.</i>	☐		
1.11	<i>(P). Anläggningen stöttar aktiviteter med hållbarhetsfokus, som samhällsutveckling, miljö, utbildning och hälsa.</i>	☐		
1.12	<i>(P). En handlingskodex för aktiviteter som ordnas i känsliga miljöer uppförs, i samarbete med sakkunniga i samhället.</i>	☐		
1.13	<i>(P). Anläggningen säljer, byter eller ställer inte ut utrotningshotade växter och djur eller historiska och arkeologiska fynd, med undantag för lagliga och etiskt korrekta utställningar.</i>	☐		
1.14	<i>(P). Material och inredning som inte längre används samlas in och doneras till välgörande ändamål. Donationerna görs med varsamhet för att försäkra att mottagaren kan gynnas av donationen en längre tid.</i>	☐		
2.	PERSONALMEDVERKAN		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
2.1	Den miljöansvarige håller möten med personalen för att informera om och inspirera kring miljöarbetet.	☐		Protokoll från dessa möten sparas i miljöpärmerna.
2.2	Den miljöansvarige och vid behov annan personal utbildas i miljö och hållbar utveckling (exempelvis genom att delta i Green Key:s kursverksamhet).	☐		Detta dokumenteras genom att:
2.3	Den miljöansvarige deltar i möten med ledningen för att presentera framsteg inom anläggningens hållbarhetsarbete.	☐		Protokoll från dessa möten sparas i miljöpärmerna.
2.4	Den miljöansvarige försäkras sig om att all personal är medvetna om anläggningens miljöåtaganden.	☐		Sker på följande sätt:

	POÄNGKRITERIER			
2.5	<i>(P). Användningen av miljövänliga transportsätt bland anställda uppmuntras.</i>	☐		
2.6	<i>(P). Den miljöansvarige uppmuntrar kreativ personal och delat miljöansvar. Detta sker exempelvis genom workshops, diskussioner, möjlighet för personalen att pröva sina idéer inom verksamheten och bejakande av initiativ.</i>	☐		<i>Valfri typ av dokumentation i miljöpärm.</i>
3.	INFORMATION TILL GÄSTERNA		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
3.1	Green Key-dekalen och diplommet ska vara väl synlig för gästerna (efter första certifieringen).	☐		Foto.
3.2	Gästerna informeras om miljöarbetet och uppmuntras att vara delta i aktuella initiativ och strävan mot en hållbar anläggning.	☐		Miljöarbete kommuniceras genom: Gästerna uppmuntras genom att:
3.3	Informationsmaterial om Green Key är synligt och lättillgängligt för gästerna på anläggningen.	☐		Informationsmaterial finns här:
3.4	Informationsmaterial om Green Key är synligt och lättillgängligt för gästerna på anläggningens webbsida och på sociala medier.	☐		Print screen från hemsida i miljöpärm.
3.5	Personen som välkomnar gästerna kan informera gästerna om miljömärkningen och uppdatera gäster om aktuella åtaganden kring verksamhetens miljöarbete.	☐		
3.6	Information om den lokala kollektivtrafiken eller gång- och cykelalternativ finns på anläggningen och kommuniceras vid behov muntligen, genom elektroniskt material eller pappersmaterial.	☐		Hur informeras gästerna?
3.7	Det finns tydlig information om sätt att spara vatten och energi för gäster och personal (till exempel tv, belysning och värme).	☐		Hur informeras gästerna? Dokument i miljöpärm.
	POÄNGKRITERIER			
3.8	<i>(P). Verksamheten ger gästerna möjlighet att utvärdera hållbarhetsarbetet (exempelvis med ett frågeformulär)</i>	☐		<i>Dokument bifogas i miljöpärm.</i>
3.9	<i>(P). Anläggningen informerar gästerna om de gynnsamma effekterna av ett strukturerat miljöarbete (minskat avfall, lokal mat osv).</i>	☐		<i>Hur informeras gästerna?</i>
3.10	<i>(P). Anläggningen har haft en marknadsföringskampanj med miljöfokus.</i>	☐		<i>Spara material och definition av målgrupp i miljöpärm.</i>

3.11	(P). Kommunikation om miljöaspekter är en del av företagets kommunikationsplan och olika målgrupper inkluderas.	☐		Spara i miljöpärm.
3.12	(P). Anläggningen har ett system för att belöna gästernas bidrag till miljöarbetet.	☐		Beskriv rutin/kampanj.
4.	HÅLLBARA AKTIVITETER		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
4.1	Information om närliggande parker, naturaktiviteter och naturskyddsområden finns tillgängligt för gästerna.	☐		Denna typ av information finns: Kommunikation sker:
4.2	Anläggningen kan informera gästerna om det närmaste stället där man kan hyra eller låna cyklar eller andra miljövänliga transportmedel för olika ändamål .	☐		Andra transportmedel: Exempelvis som roddbåt och sparkstötting. Närmaste stället är:
4.3.	Underhåll av båtar sker på ett sätt där man försäkrar sig om att farliga ämnen inte sprider sig i naturen. Marken täcks så att inte olja och målfärg kan spridas och dylika vätskor hanteras som farligt avfall.	☐		
4.4	Om anläggningen ägnar sig åt båtuthyrning eller utlåning ska alla båtar ha sopuppsamlingsmöjligheter.	☐		Hänvisa till allemansrätten eller en uppförandekod för båtanvändare, dvs skräpa inte ner, kör försiktigt i känsliga områden osv.
	POÄNGKRITERIER			
4.5	(P). Båtarna använder miljövänligt bränsle.	☐		Exempelvis biobränsle.
4.6	(P). Båtar har elmotor.	☐		
4.7	(P). Anläggningen uppmantrar gästerna att välja miljövänliga transportmedel.	☐		
4.8	(P). Gästerna har möjlighet att låna eller hyra cyklar eller andra miljövänliga transportmedel från anläggningen.	☐		
4.9	(P). Anläggningen erbjuder sina gäster aktiviteter med fokus på hållbar utveckling i eller runt anläggningen på egen hand eller tillsammans med samarbetspart, för företagsgäster, vuxna, familjer, unga eller barn.	☐		Denna aktivitet erbjuds:
4.10	(P). Anläggningen informerar sina gäster om var närmaste Blue Flag-strand finns.	☐		Aktuellt från 2017-2018
4.11	(P). Anläggningen uppmantrar gästerna att agera miljövänligt på arbetet/i hemmet.	☐		Det sker på följande sätt:

4.12	<i>(P). Anläggningen informerar gästerna om lokala naturskolor, vandringsleder och andra miljöfostrande aktiviteter.</i>	☐		
4.13	<i>(P). Anläggningen informerar gästerna om allemansrätten.</i>	☐		http://www.ym.fi/en-US/Latest_news/Publications/Brochures/Everymans_right
5.	VATTEN		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
5.1	Den totala vattenförbrukningen registreras minst en gång i månaden.	☐		Vattnet läses av så här ofta: Dokument om vattenförbrukning sparas i miljöpärm.
5.2	Nyinköpta toaletter är vattensnåla (max sex liter per spolning).	☐		
5.3	Personalen åtgärdar regelbundet droppande kranar och läckande toaletter.	☐		
5.4	Åtminstone 75 % av duscherna har ett vattenflöde på mindre än nio liter per minut.	☐		Vattenflödet är:
5.5	Minst 75 % av kranarna har ett vattenflöde på mindre än åtta liter per minut.	☐		Vattenflödet är:
5.6	Urinoarer har sensor, är vattensnåla eller vattenfria.	☐		
5.7	Nyinköpta diskmaskiner är vatten- och energisnåla.	☐		Tunnelmaskiner använder inte mer än 3.5 liter vatten per korg.
5.8	Intill diskmaskinen finns instruktioner på hur man sparar vatten och energi när man diskar.	☐		Dokumentet sparas i miljöpärm.
5.9	Allt avloppsvatten måste renas enligt lokal lagstiftning.	☐		
	POÄNGKRITERIER			
5.10	<i>(P). Nyinköpta disk- och tvättmaskiner till allmänna utrymmen är anpassade för storskaligt bruk.</i>	☐		
5.11	<i>(P). Separata vattenmätare installeras på områden med hög förbrukning.</i>	☐		
5.12	<i>(P). Gråvatten återanvänds (efter rening).</i>	☐		

5.13	(P). Regnvatten samlas för lämpliga ändamål.	☐		
5.14	(P). Nyinköpta toaletter är av dubbelspolningstyp; 3/6 liter.	☐		Antal nyinköpta toaletter:
5.15	(P). Toaletterna är vattenfria torrdass.	☐		
5.16	(P). Toaletter använder inte mer än 6 liter per spolning.	☐		
5.17	(P). Vattenflödet från kranar i allmänna utrymmen är 6 liter per minut eller mindre.	☐		Antal kranar med rekommenderat vattenflöde:
5.18	(P). Kranar i allmänna utrymmen är utrustade med sensor.	☐		
5.19	(P). Utomhuspoolerna är övertäckta eller så görs andra åtgärder för att minska avdunstning.	☐		Åtgärd:
5.20	(P). Utomhuspoolen kontrolleras regelbundet för läckage.	☐		
5.21	(P). Anläggningen ger konkret information om hur gästen kan spara vatten under vistelsen och vilka gynnsamma effekter minskad vattenanvändning har.	☐		Informationen sker på följande sätt:
5.22	(P). Anläggningen installerar vattenfelsbrytare för att snabbt åtgärda läckage och underlätta felsökning.	☐		
5.23	(P). Anläggningen informerar gästerna om drickbarheten och den höga kvaliteten på lokalt kranvatten.	☐		Informationen sker på följande sätt:
5.24	(P). Anläggningen har en vattenstation där gäster kan fylla på sina vattenflaskor.	☐		
6.	STÄDNING, TVÄTTNING OCH HYGIEN		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
6.1	Om anläggningen erbjuder gästerna tvättmöjligheter finns det tillgängliga torkställningar om det även finns torktumlare, så att gästerna uppmanas att använda ställningar framom torktumlare.	☐		Gäller endast om anläggningen erbjuder torktumlartjänster och ifall stöldrisken för gästernas plagg inte är hög.
6.2	Nyinköpt rengörings- och tvättmedel är miljömärkt.	☐		Produkterna är miljömärkta med: (Exempelvis med Svanen eller EU-blomman).

6.3	Rengöringsmedel som innehåller klor används inte i den dagliga verksamheten utan enbart då det är nödvändigt av hygienskäl eller enligt lag.	☐		
6.4	Toalett- och hushållspapper samt pappershanddukar är miljömärkta.	☐		Produkterna är miljömärkta med: (Exempelvis med svanen eller EU-blomman).
	POÄNGKRITERIER			
6.5	<i>(P). Instruktioner som uppmuntrar gästerna att enbart tvätta fulla maskiner och använda sig av maskinens eco-program finns nära tvättmaskinen.</i>			
6.6	<i>(P). Anläggningen använder miljömärkta medel för hand- och maskindisk samt för tvätt. Detta gäller även för köpta tjänster.</i>	☐		Produkterna är miljömärkta med:
6.7	<i>(P). Mikrofiberdukar används vid städning för att spara på vatten och kemikalier.</i>	☐		
6.8	<i>(P). Anläggningen undviker doftspray och parfymerade medel i anslutning till tvätt och städning.</i>	☐		
6.9	<i>(P). Tvål och schampo finns i dispenser om gästerna förses med produkterna.</i>	☐		
6.10	<i>(P). Tvål och schampo är miljömärkt om gästerna förses med produkterna.</i>	☐		Märkt med:
7.	AVFALL		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
7.1	Anläggningen källsorterar i alla kategorier där återvinningsmöjligheter finns, åtminstone metall, glas, blandavfall, papper och komposterbart avfall.	☐		Följande kategorier av avfall sorteras:
7.2	Det källsorterade avfallet hämtas upp och hanteras enligt lagstiftning även då det lämnar anläggningen. Om ingen möjlighet till detta finns, se 7.3.	☐		
7.3	Om inte sophämtning sker ska anläggningen se till att avfallet blir säkert transporterat till närmsta återvinningscentral.	☐		
7.4	Instruktioner för källsortering och hantering av avfall finns lättillgängliga, och är lätta att förstå, för personal och gäster.	☐		Instruktioner och källsorteringsanvisningar sparas i miljöpärm. Typ av engångsartiklar om de används: Kan sorteras som följande: Följande sorteringsmöjligheter erbjuds:

7.5	Engångsartiklar får endast användas vid poolområdet/strand, vid utomhusarrangemang och vid take-away.	☐		Engångsartiklar används endast vid dessa tillfällen: Typ av engångsartiklar om de används:
7.6	Engångsartiklarna är gjorda av återvinningsbart eller biologiskt nedbrytbart material. Gästerna informeras om att engångsartiklarna är återvinningsbara och på evenemanget som artiklarna används finns tydligt utmärkta sorteringsmöjligheter.	☐		Gäller för stora evenemang då inte vanliga serveringskärl kan användas. Engångsartiklar sorteras som följande: Följande sorteringsmöjligheter erbjuds: Anläggningen försöker förenkla sorteringen för gästerna, genom att till exempel enbart använda sig av biologiskt nedbrytbara artiklar, och efter evenemanget följs rutinerna upp och utvärderas.
7.7	Farligt avfall (som batterier och kemikalier) bör förvaras i separata kärl och sedan lämnas till närmaste återvinningscentral. Transporten ska uppfylla lagstiftning.	☐		
7.8	Eventuella miljöfarliga flytande kemikalier måste förvaras och transporteras så att de inte kan läcka och skada miljön. Transport av kemikalierna dokumenteras enligt lag.	☐		
7.9	Alla badrum har en papperskorg.	☐		
	POÄNGKRITERIER			
7.10	<i>(P). Anläggningen registrerar mängden avfall månatligt och har en aktiv plan för att minska avfallet och/eller öka återanvändning i varje avfallskategori.</i>	☐		<i>Plan:</i>
7.11	<i>P). Gästerna har möjligheter att sortera avfallet.</i>	☐		<i>I avfallskategorier papper, glas, pantflaskor, batterier och kompost.</i>
7.12	<i>(P). Elektroniskt avfall återvinns.</i>	☐		
7.13	<i>(P). Anläggningens textilier återvinns eller återanvänds.</i>	☐		
7.14	<i>(P). Engångsförpackningar för smör, grädde och dylikt används inte, eller är förpackade i återvinningsbart material.</i>	☐		
7.15	<i>(P). Anläggningen har ett avtal för hämtning av förpackningar och om möjligt även andra emballage. I samarbete med leverantören hittar anläggningen ett system för att återanvända förpackningar och emballage i den utsträckning som det är möjligt.</i>	☐		

7.16	(P). Om anläggningen använder engångsartiklar som stop, tallrikar eller bestick måste de vara av biologiskt nedbrytbart material.	☐		
7.17	(P). Inga engångsartiklar används.	☐		
7.18	(P). All personal har kunskap om sortering.	☐		På följande sätt har personalen fått kunskap om sortering:
7.19	(P). Komposterbart avfall komposteras eller transporteras till en anläggning för biogas.	☐		
7.20	(P). Om en hamn finns i anslutning till området och ägaren till hamnen är den samma som till campingen/stugorna finns en septiktank i hamnen.	☐		
8.	ENERGI		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
8.1	Energiförbrukningen registreras minst en gång i månaden.	☐		Dokument om energiförbrukning sparas i miljöpärm.
8.2	System för justering av värme och luftkonditionering ska användas i tomma rum och enligt säsong.	☐		Beskriv rutin:
8.3	Minst 75 % av glödlamporna är av lågenergityp. Övriga ljuskällor byts ut när möjligt.	☐		Andel lågenergilampor är:
8.4	Fettfilter i kökets ventilation rengörs minst en gång per år.	☐		Ange frekvens:
8.5	Ytorna på ventilationsanläggningens värmeväxlare ska rengöras regelbundet.	☐		Ange frekvens:
8.6	Ventilationssystemen och system för värme och kyla kontrolleras minst en gång per år och nödvändiga reparationer utförs så att systemen är så energieffektiva som möjligt.	☐		Ange frekvens:
8.7	Kylar, ugnar och annan apparatur för kyla och värme är utrustade med ändamålsenliga och intakta tätningslister.	☐		Kontrollerades senast:
8.8	Nyinköpta kylar brukar mindre än 0,8 kWh per dag. Annan nyinköpt elektronisk utrustning i rummen är energieffektiv.	☐		
8.9	När bastun renoveras eller uppgraderas utrustas bastuspisen med en timer.	☐		
8.10	Det finns nedskrivna rutiner kring hur personalen förhåller sig till elektronisk utrustning i tomma rum.	☐		Dokument.

8.11	Anläggningen har en fastslagen standardtemperatur för rummen/stugor/allmänna utrymmen.	☐		Temperaturen är:
8.12	Möjligheterna att använda sig av förnyelsebar energi undersöks årligen.	☐		Undersöktes senast:
	POÄNGKRITERIER			
8.13	<i>(P). Utomhusbelysning minimeras eller styrs genom rörelsedetektorer.</i>	☐		
8.14	<i>(P). Anläggningen intygar att energieffektiv apparatur genomgående används på anläggningen (i gästernas rum, köket, tvätteriet osv).</i>	☐		
8.15	<i>(P). Minst vart femte år görs en översikt av energiåtgången med hjälp av en rådgivare.</i>	☐		
8.16	<i>(P). Anläggningen använder energi från förnyelsebara källor för värme och kyla (inte torv)</i>	☐		
8.17	<i>(P). Anläggningen använder minst 50 % förnyelsebar energi.</i>	☐		
8.18	<i>(P). Anläggningen använder 100 % förnyelsebar energi.</i>	☐		
8.19	<i>(P). Anläggningen använder 100 % förnyelsebar energi och denna är hållbart producerad (är miljöcertifierad eller möter miljöcertifieringskriterier).</i>	☐		
8.20	<i>(P). Korridorer har rörelsedetektorer för belysning.</i>	☐		
8.21	<i>(P). Automatiska system installeras i de allmänna utrymmena för att använda belysningen så energieffektivt som möjligt.</i>	☐		
8.22	<i>(P). Värmeväxlare installeras för att ta hand om överskottsvärme från kylskåp, ventilationssystem etc.</i>	☐		
8.23	<i>(P). Anläggningen tillämpar högre krav än de nationella minimikraven gällande isolering vid nybyggnation och reovering.</i>	☐		
8.24	<i>(P). Spisar värms enbart upp enligt behov och står inte på i onödan.</i>	☐		
8.25	<i>(P). Datorer, skrivare och kopieringsapparater är inställda på energisparläge och stängs av automatiskt.</i>	☐		
8.26	<i>(P). Varuautomater och kaffeautomater är avstängda under perioder som de inte är i användning.</i>	☐		Beskriv rutin:
8.27	<i>(P). Nyinköpta datorer, skrivare, kopieringsmaskiner och annan elektronisk utrustning är miljömärkta eller producerade av ett företag med ett miljöledningssystem.</i>	☐		

8.28	(P). Anläggningen använder sig av förnyelsebar energi till värme (inte torv).	☐		
8.29	(P). Anläggningen använder sig av fjärrvärme om den till minst 75 % består av förnyelsebara energikällor (inte torv).	☐		
8.30	(P). Anläggningen producerar och använder förnyelsebar energi.	☐		Typ av energi:
8.31	(P). Anläggningen har tagit ställning för det nationella energisparkontraktet för turism- och servicesektorn.	☐		Inkluderar årlig rapportering och ett allmänt mål att minska energikonsumtionen med 7,9 % till år 2025 (från 2017).
8.32	(P). Ventilationsanläggningen har en energioptimerad fläkt och en energibesparande motor.	☐		
8.33	(P). Luftkonditionering och värme stängs automatiskt av då fönstren öppnas.	☐		
8.34	(P). Anläggningen använder sig enbart av LED-lampor.	☐		
8.35	(P). Anläggningen har en laddstation för elbilar.	☐		
8.36	(P). Minst 50% av anläggningens bilar är elbilar, hybrider eller drivs med biogas.	☐		Andelen bilar:
8.37	(P). Anläggningen erbjuder information om förnyelsebar energi eller ny teknologi som kan relateras till förnyelsebar energi för gästerna och på det sättet ökar gästens kunskap.	☐		
8.38	(P). Sovstugor och allmänna utrymmen har ett automatiskt system som gör att belysning och elapparatur stängs av då gästerna lämnar rummet.	☐		
3.39	(P). Köksfläktar är utrustade med infraröd kontroll.	☐		
9.	LIVSMEDEL OBS: Enbart aktuellt för verksamheter som erbjuder sina gäster frukost eller annan livsmedelsservering		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
9.1	När det är möjligt köper verksamheten ekologiskt märkt mat och dryck och fokuserar på att köpa in lokalproducerade produkter.	☐		Följande ekologiska och/eller lokalproducerade livsmedel serveras: (Minst 5 livsmedel).

				Dokument sparas i miljöparmen.
9.2	Andelen av inköpta miljömärkta eller lokalproducerade matvaror ska vara på samma nivå eller öka varje år. Om inte detta sker måste anledningen till detta kommuniceras till Green Key Åland.	☐		Uppföljning i miljöparmen.
9.3	Ett vegetariskt alternativ finns tillgängligt i verksamheten.	☐		
	POÄNGKRITERIER			
9.4	<i>(P). Fisk och skaldjur serveras kommer från hållbara bestånd och är inte fiskade genom speciellt miljöbelastande metoder (exempelvis genom bottentrålning). Ni serverar exempelvis lokal fisk från hållbara bestånd, utgår från WWF:s fiskeguide och/eller serverar MSC-märkt fisk.</i>	☐		<i>Vi har tagit följande åtgärder för att försäkra oss om att fisken är från hållbara bestånd:</i>
9.5	<i>(P). Mängden matsvinn registreras och anläggningen tar initiativ för att minska matsvinnsmängden. Alla i kök och servering är bekanta med initiativen.</i>	☐		<i>Mängd matsvinn: Följande åtgärder tillämpas:</i>
9.6	<i>(P). I restaurangen serveras frukt och grönsaker med den nordiska säsongen som utgångspunkt.</i>	☐		<i>Exempel på säsongsbetonade livsmedel som serveras: Dokument sparas i miljöparmen.</i>
9.7	<i>(P). Restaurangen minskar aktivt användningen av nötkött, speciellt kött från boskap som inte är frigående (sommartid) och som inte utfodras med lokalt foder (vintertid).</i>	☐		
9.8	<i>(P). Restaurangen har ett system för att kommunicera vilka produkter som är ekologiska, lokala, rättvisemärkta eller miljömärkta genom buffékort eller på menyn.</i>	☐		<i>Bild sparas i miljöparmen.</i>
9.9	<i>(P). Restaurangen informerar om lokal mat och lokala livsmedelsproducenter.</i>	☐		<i>Informationen sker på följande sätt:</i>
9.10	<i>(P). Ett veganskt alternativ finns tillgängligt.</i>	☐		
9.11	<i>(P). Anläggningen erbjuder kranvatten framför flaskvatten i servering.</i>	☐		
9.12	<i>(P). Anläggningen har en köksträdgård.</i>	☐		
9.13	<i>(P). Anläggningens köksträdgård har en kompost. Jorden från komposten används i trädgården.</i>	☐		

10.	INOMHUSMILJÖ		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKT KRITERIUM			
10.1	När verksamheten gör omfattande ändringar inomhus (ombyggnad, renovering, byte av inredning osv.) tas största möjliga hänsyn till miljövänligt material samt inomhusklimat.	☐		
	POÄNGKRITERIER			
10.2	<i>(P). Verksamheten har en personalpolicy vad gäller rökning under arbetstid.</i>	☐		<i>Policy:</i>
11.	TRÄDGÅRD, PARKER OCH PARKERINGSOMRÅDEN		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
11.1	Kemiska bekämpningsmedel och gödsel får endast användas om det inte finns någon ekologisk eller naturlig motsvarighet.	☐		Verksamheten använder:
11.2	Nyligen inköpta gräsklippare ska vara elektriska, använda blyfri bensin, ha katalysator, ha en miljömärkning eller vara manuellt drivna.	☐		
11.3	Blommor och trädgården skall vattnas tidig morgon eller efter solnedgången, gärna med droppbevattning, och smarta bevattningssystem främjas.	☐		Verksamheten bevattnar:
11.4	Folktätheten på området är mindre än 60 familjer per hektar.	☐		
11.5	Minst 10 % av området är öppet och obebyggt.	☐		
11.6	Bilar som kör på området hålls på ett minimum och är inte tillåtet nattetid*.	☐		*Med undantag för gäster som kommer med färja eller annan transport som anländer nattetid.
	POÄNGKRITERIER			
11.7	<i>(P). Trädgårdsavfall komposteras.</i>	☐		
11.8	<i>(P). Regnvatten samlas och används för bevattning av blommor och trädgård.</i>	☐		

11.9	(P). När nya grönområden planteras föredras inhemska eller endemiska arter.	☐		
11.10	(P). Uttag för motorvärmare har timer.	☐		
11.11	(P). Oljan som används i trädgårdsutrustning är biologiskt nedbrytbar.	☐		
11.12	(P). Snöslungor är en variant med låga utsläpp.	☐		
11.13	(P). Snöskotrar eller terrängfordon är varianter med låga utsläpp.	☐		
11.14	(P). Gäster har möjlighet att bära bagage och kassar till på området utan användningen av motordrivna fordon.	☐		
11.15	(P). Varmt gråvatten används på vintern för att hålla gångvägar rena och torra.	☐		
12.	ADMINISTRATION		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
12.1	Alla personalutrymmen måste uppfylla samma kriterier som utrymmen avsedda för gäster.	☐		
12.2	Verksamhetens papper för kopiering och övrigt förbrukningsmaterial (som broschyrer och annat tryckt material) har en miljömärkning eller är producerade av ett företag med ett miljöledningssystem.	☐		Produkterna är miljömärkta med: (Exempelvis med svanen eller EU-blomman). Företaget arbetar med följande miljöledningssystem:
12.3	Andra näringsidkare som har sina verksamheter belägna i anläggningens lokaler eller på verksamheten område informeras om anläggningens Green Key märkning och miljöarbete samt uppmuntras att driva sina verksamheter i enlighet med Green Key-andan	☐		Följande näringsidkare finns i lokalerna eller på området:
	POÄNGKRITERIER			
12.4	(P). Anläggningen tar initiativ för att minska pappersanvändningen i kontor, gästrum och mötesrum.	☐		Följande initiativ är tagits:
12.5	(P). Anläggningen informerar leverantörer om sina miljöåtaganden och uppmuntrar leverantörer att följa grunderna i Green Key-kriterierna.	☐		Följande leverantörer har informerats:

12.6	<i>(P). Anläggningen informerar alla evenemangs- och servicepartners om sitt miljöarbete och uppmantrar parterna att inkludera dessa principer i sitt eget arbete och de tjänster som erbjuds till anläggningen och anläggningens gäster.</i>	☐	<i>Följande samarbetspartners har informerats:</i>
12.7	<i>(P). Anläggningen försäkras sig om att leverantörerna är miljömärkta, har en miljöpolicy och/eller på andra sätt gynnar hållbar utveckling.</i>	☐	<i>Det har skett på följande sätt:</i>
12.8	<i>(P). Anläggningen köper produkter (både för egen användning och för återförsäljning) från lokala entreprenörer: 75 % av anskaffningarna är lokala produkter och lokalt hantverk.</i>	☐	<i>Följande produkter har köpts in: Från följande leverantörer:</i>
12.9	<i>(P). Sällanköpsvaror har en miljömärkning eller är producerat av ett företag med ett miljöledningssystem.</i>	☐	<i>Följande produkter har köpts in: Från följande leverantörer:</i>
12.10	<i>(P). Anläggningen har under det senaste året köpt återanvända möbler.</i>	☐	
12.11	<i>(P). Anläggningen har under det senaste året återanvänt/reparerat/upcyclat möbler istället för att köpa nya.</i>	☐	
12.12	<i>(P). Inköpen av engångsprodukter mäts, följs upp och anläggningen försöker aktivt att minska användningen och inköpen av dessa.</i>	☐	<i>Följande åtgärder har tagits för att minska användningen:</i>

Avtal mellan ansökande anläggning och Green Key Åland

I samband med den årliga ansökan ska den ansökande anläggningen samt Green Key Åland underteckna det här avtalet. Den här versionen av avtalet ersätter eventuella tidigare versioner.

Tillgänglig information om Green Key

- Den ansökande anläggningen bekräftar att den har haft tillgång till, tagit del av samt förstått Green Key-kriterierna samt tillhörande handbok.
- Den ansökande anläggningen bekräftar att den har haft tillgång till, tagit del av samt förstått information om ansökningsprocessen för Green Key-certifiering.
- Den ansökande anläggningen bekräftar att den har haft tillgång till, tagit del av samt förstått informationen om avgifterna för Green Key för den aktuella perioden.

Alla aktuella dokument för Green Key Åland finns på <https://www.natur.ax/green-key-0>. Motsvarande dokument för Green Key International finns på <http://www.greenkey.global>.

Den ansökande anläggningens ansvar

- Den ansökande anläggningen intygar att information som lämnas i samband med ansökan är riktig samt att anläggningen kommer att betala avgiften för certifiering.
- Den ansökande anläggningen tillåter ett planerat kontrollbesök av Green Key samt tillhandahålla all nödvändig information inför besöket.
- Den ansökande anläggningen godkänner oanmälda kontrollbesök av Green Key.
- Den ansökande anläggningen försäkrar att man kommer att följa Green Key-kriterierna under certifieringsperioden.
- Den ansökande anläggningen försäkrar att man kommer att meddela den programansvariga om eventuella förändringar som påverkar Green Key-certifieringen inom tio dagar.
- Den ansökande anläggningen försäkrar att den kommer att samla in och informera Green Key om eventuella klagomål i förhållande till Green Key.
- Den ansökande anläggningen försäkrar att den kommer att informera Green Key Åland ifall anläggningens kontaktperson byts eller kontaktuppgifterna ändras. Anläggningen bör meddela Green Key om detta inom 30 dagar efter att det har inträffat.
- Den ansökande anläggningen kan bestämma att avsluta sin Green Key-certifiering när som helst under perioden. Den programansvarige bör dock informeras om detta skriftligen åtminstone 30 dagar på förhand. Avgifterna för den återstående perioden återbetalas inte.

- Om den ansökande anläggningen väljer att avsluta sin certifiering ska alla referenser till Green Key tas bort.

Green Keys ansvar

- Green Key kommer att genomföra en effektiv och oberoende behandling av ansökan.
- Green Key kommer att informera om eventuella förändringar i Green Keys kriterier eller handböcker. Även annan relevant information kommer att skickas till den ansökande anläggningen.
- Ansökningarna behandlas konfidentiellt. Det är även konfidentiellt vilka anläggningar som har ansökt om certifiering.
- Green Key samlar kontaktuppgifterna till de certifierade anläggningarna. Den ansökande anläggningen kan när som helst få information om vilka kontaktuppgifter Green Key har till den aktuella anläggningen. Kontaktuppgifterna används endast för att informera om Green Key programmet. Två år efter att en anläggning inte längre är certifierad raderas dessa kontaktuppgifter.
- Green Key informerar om de certifierade anläggningarna både på sin lokala och sin nationella hemsida. Informationen skickas även till Green Keys samarbetspartners.
- Green Key publicerar inte någon känslig information om enskilda anläggningar utan tillåtelse från den berörda anläggningen.
- Green Key har rätt att avbryta certifieringen ifall anläggningen inte följer Green Keys kriterier.

Undertecknande av avtalet

Den ansökande anläggningen

Anläggningens namn: _____
Verksamhetsansvarig: _____
Undertecknare: _____
E-mailadress: _____
Ort och datum: _____
Underskrift: _____

Green Key Åland

Undertecknare: _____
E-mailadress: _____
Ort och datum: _____
Underskrift: _____